

چگونه خانه‌تکاني سبز داشته باشیم؟

14 اسفند 1400

در روزهاي خانه‌تکاني هستيم و همه ساله در اين ايام مطابق يك سنت ديرينه، خانواده‌ها به ويژه خانم‌هاي خانه برنامه تميز كردن منزل را براي ورود به سال جديد دارند.

يك سنت زيبا و نيك كه مي‌تواند با نگاه محيط زيستي ما زيباتر و دوست‌داشتني‌تر باشد. براي اينكه خانه‌تکاني‌هاي ما سازگارتر و همسوتر با محيط زيست باشه چند نکته را بايد به خاطر داشته باشيم: مراقب مصرف آب باشيم؛ ما در كشوري زندگي مي‌كنيم كه با مشكل كم آبي و كم‌بارشي مواجه هستيم. گفته مي‌شود در هفته‌هاي پاياني سال، مصرف آب در شهرهاي بزرگ افزايش 10 الي 20 درصدي دارد. از كارهاي غير محيط زيستي در اين روزها، شست‌وشوي فرش‌ها در منازل با «آب شرب» است. اجتناب از توليد پسماند، اولين اصل در مديريت پسماند است. يعني براي خريدهاي آخر سال برنامه داشته باشيم و آگاهانه و متناسب با نيازمان خريد كنيم. مورد ديگر در مديريت پسماند، تفكيك پسماندها در مبدا و توجه به جداسازي پسماندهاي خطرناك نظير باتري‌ها، داروهاي تاريخ گذشته، لامپ‌هاي فلورسنت شكسته و... است. بازاستفاده در دورريزهاي سالانه موضوع مهم ديگر است.

در هنگام خانه‌تکاني اگر وسايلي داريم كه امكان تعمير، تغيير كاربرد و استفاده مجدد است آنها را تعمير و مجدداً استفاده كنيم، با اين كار به کاهش توليد پسماند كمك كرده‌ايم. در بسياري از موارد تنها با يك تعمير يا بهينه‌سازي ساده مي‌توان بسياري از لوازمي كه داريم را دوباره به چرخه مصرف برگردانيم. استفاده مجدد از كالاهاي باعث کاهش ضايعات و آلودگي‌ها مي‌شود. توليد كالاهاي جديد نيازمند استفاده بيشتر از منابع طبيعي است كه بسياري از اين منابع قابل تجديد هم نيستند. به عنوان مثال، براي توليد مواد پلاستيكي به نفت نياز است يا توليد چوب منجر به از بين رفتن زيستگاه‌هاي حيات وحش، تخريب اكوسيستم‌ها و تهديد زندگي جوامع محلي مي‌شود. از شوينده‌ها در حد متعارف و منطقي استفاده كنيم. اول براي سلامتي خودمان و خانواده‌هاي‌مان اين موضوع را جدي بگيريم. مصرف بيش از اندازه شوينده‌هاي شيميايي به خصوص در فضاي بسته مي‌تواند باعث آسيب به ريه‌ها و حساسيت‌هاي پوستي و تنفسي شود. استفاده از شوينده‌ها همچنين مي‌تواند عوارض خطرناكي بر محيط زيست بگذارد.

شوينده‌هاي شيميايي پس از مصرف به همراه پساب‌ها و فاضلاب‌ها به درياچه‌ها يا رودخانه‌ها تخليه شده و به دليل تجمع كف روي آب‌هاي سطحي و جلوگيري از عمل اكسيژنگيري آب، تعادل اكوسيستم‌هاي آبي را بر هم مي‌زند و موجب مرگ و مير جانداران آبي مي‌شود. اين تميزكننده‌ها همچنين مي‌توانند با افزايش ورود «مواد شبه‌هورموني» به آب‌هاي زيرزميني باعث آلودگي آب‌هاي زيرزميني بشوند. مساله ديگر استفاده از شوينده‌هاي مصنوعي، «ميكروبيدها» يا ريزپلاستيك‌هايي است كه با ابعاد بسيار ريز حتي قادرند از غشاهاي تصفيه آب نيز بگذرند و ضمن آلودگي درياها و رودخانه‌ها، با ورود در بافت آبزيان نهايتاً وارد زنجيره غذايي ما شوند.

نکته مهم در مصرف شوینده‌ها، استفاده منطقی از شوینده‌ها، کاربرد شوینده‌های طبیعی و شوینده‌های سازگار با محیط زیست است. کاهش مصرف کیسه‌ها و ظروف یک‌بار مصرف پلاستیکی، گرچه نیاز است که در طول سال به این موضوع مهم توجه شود، ولی در حین خانه‌تکانی و همین‌طور تعطیلات و سفرهای نوروز توجه داشته باشیم که مصرف حداقلی از کیسه‌های پلاستیکی و ظروف و کالاهای پلاستیکی یک‌بارمصرف و جایگزین کردن محصولات پایدار مثل کیسه‌های پارچه‌ای، سبدهای خرید، سفره‌های پارچه‌ای، لیوان و ظروف غیرپلاستیکی و... می‌تواند در کاهش آلودگی محیط زیست و جلوگیری از تخریب مناطق و چشم‌اندازهای طبیعی کشور بسیار موثر باشد.

چه خوب است که با آغاز سال جدید تصمیم بگیریم با حس مسوولیت‌پذیری بیشتر برای خانه بزرگ‌ترمان «زمین» و تغییر و اصلاح بسیاری از رفتارهای پرخطر و آسیب‌رسان به محیط‌زیست، شهروند سبزتری باشیم. برای شروع حرکت در این مسیر کافی است هر یک از ما با قدم‌هایی کوچک ولی محکم و پیوسته از خانه‌هایمان شروع کنیم. خانه‌تکانی سبز ما می‌تواند نویدبخش روزهایی بهتر برای محیط زیست و طبیعت رنجور سرزمینمان باشد!

**** شینا انصاری**